

ШКОЛСКИ ЛИСТЪ.

Одъ овога листа излазе свакога месеца по три броя.
Цена му е на год. 3 ф. на по год. 1 ф. 50 н.

Брой 30. У Новоме Саду, 30. Октобра 1862. Год. V.

О одношеноу школе према породици.

(Едно питањъ за учителъ.)

Народна школа има исте оне душе воспитати, кое и породица. Она сваки данъ отуда децу прима, и опетъ ихъ тамо враћа. Исту дакле ону задаћу, што е породица у томъ погледу има, има и школа. Отуда као и изъ положеня школе према породици као породичне помоћнице слѣдуе то, да иста она условля, што их у воспитаню деце породица изпунити има, и школа изпунити мора.

По томе е и у школи пре свега нужно, да у њой духъ любви и милости влада. Дете, съ коимъ се кодъ куће любовно и милостно поступа, то ће се само онда и у школи радобавити, ако се и ту съ њимъ любовно и милостно поступа. А съ коимъ се дететомъ кодъ куће непоступна любовно, томе е тимъ више у школи любовногъ поступка нужно, ако смо ради, да оне у њму урођене склоности и снаге извиемо и дете свом определению приведемо.

Изъ оногъ одношеня школе према породици као породичне помоћнице слѣдуе далѣ, да учителъ своимъ животомъ и владањемъ деци примеръ и образацъ бити мора, као што имъ кодъ куће родители образци бити имаю. Оной деци, која на своимъ родителма примеръ християнскогъ живота непрестано гледе, мора и учителъ таки примеръ непрестано давати, другчие га немогу та деца доволно поштовати ни уважавати. А оной деци, која кодъ свое куће само примере зла и невалялства гледе, двапутъ е нуждниѣ, да баръ на учителю примеръ часногъ и освеженогъ живота виде, низъ кои ће се баръ у школи душевно окрепити и подићи моћи.

Найпосле, кадъ е родителя задаћа и дужность, свою децу Спасителю приводити, то е и школа то исто у толико више дужна, у колико родители ту свою дужность слаблѣ сватаю, и мањ извршити умеу. Штогодъ у томъ погледу породица незналице занебрегне или незналице чини, то мора учителъ са свешћу и яснимъ увиђенѣмъ те на се примлѣне обвезаности и ду-

www.unib.rs

УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

жности чинити. Њгова служба као помоћника родитељма у воспитану деце само е онда вредна, ако е у томъ погледу извршуе.

У тима изложенимъ одношаима стои школа као помоћница низъ породицу, и учитељ као помоћникъ низъ дечие родитељ; и колико породица и родитељи исто толико има и школа и учитељ чинити. Међу тима има неки родова, где школа много више извршити мора негъ што породица може; а има опет такви, у којима опетъ учитељи немогу онолико урадити, колико родитељи могу.

Много више има школа извршити у погледу науке. Истина е, да се деца и кодъ куће уче, еръ кадъ у својој 7. години у школу дођу, они попримично знања донесу; деца су дотле већ сила видла и познала, и ма да су та гледаня само из оне мале детне околине, опетъ су и многа и различита; деца су различита упечатљена примила и различита осећаня одживила, која ако су и изъ незнатни повода произаила, опетъ читав мали светъ сачињаваю; деца су и говорити научила, и разумеу све, што имъ се простиимъ речма каже. Томе долази и то, да она та сва своя знања, искуства и вештине съ дана на данъ све већма умножаваю. Само што су све то случајомъ научила а не съ намеромъ. А школа е дужна сва прописана знања и вештине децу учити съ намеромъ и по вешто удешеномъ плану у редовномъ предавану. Тога ради е школа тако удешена, и са свимъ нужднимъ опремама и средствама снабдевена, и само е као таку сви кои децу у ню шалю пазе, и за ню се стараю и ню надзираваю.

Али што се запта тиче и навикаваня деце на добро, ту опет школа сила иза породице заостае. Њзина е дужност и на ово пазити, и за овимъ стати, и све могућно употребити. Али за ово ни онако многа ни онако снажна средства нема, као што ихъ породица има. Животъ у школи тимъ едностручнимъ е, што строжи заптъ и редъ у њој влада, те ту ни прилике ние, децу у онима различимъ појавима душевнимъ и онимъ различитимъ приликама живота видети, као кодъ куће. Зато ние школа ни у стану свако поедино дете по њговимъ особитимъ склоностима и свойственостима точно познати, где напротивъ отаць и мати, кои непрестано децу слободну предъ очима гледе пуно прилике имаю, да то познаю. Најпоселе, у школи е немогућно на свако посебно дете толико пазити и толико се око њгови особности заузимати, колико се иште, да ихъ човекъ на најбољъ научи,

и колико то очина кућа, ако духъ християнски у тој влада, учинити може.

Изъ тога просто изложеногъ одношења школе према породици слѣдуе:

1. да е школе дужность старати се за дечью науку, и то непрестано породицу на уму имаюћи. Школа би се одцепила одъ породице, кадъ би на то ишла, да децу напуни са гледањма, која у кругу дечиегъ живота никое основе немаю, и кадъ би децу оне науке и вештине учила, које за тај кругъ живота ни одъ које користи ниесу. А што се више на то станъ деце обазире тимъ више породици на руку и на помоћ иде.

2. дужность е школе старати се и за дечье воспитанъ и да децу на добро навикне; али будући да на то ни времена ни прилике нема као породица, то мора еа сугубимъ позоромъ и ревносту на то пазити, да недоскудице оне тимъ накрми. Дужна е са свима средствима прионути, да у деци почитанъ свои родитеља осѣажи и њи упути родитељама увекъ покорно бити. Тимъ осѣаженъмъ почитаня родитеља накнадиће доникле оно, што јој у воспитаню деце недоскудева. При томе мора гледати, колико е већа могућно, да и породицу за то задобије, да се у воспитаню деце што већа међусобно подпомажу.

Како научи школа децу на истинитость.

(Едно питањ за учителъ.)

Истинитость е една одъ први и најглавни добродетели на деци, и зато, што тој деци одма крозъ у срце видити можеш, пакъ одма знати, где шта помагати валя. Лажливость е едно одъ највећи зала душевни, коренъ изъ коегъ сва неваљалства изтичу.

Кои учителъ децу на истинитость научи, научи ихъ на велико добро, које ће имъ целогъ живота остати. Истинитомъ и искреномъ сваки се поверава; одъ лажливогъ сваки се клони, еръ му нико неверуе. Истинитъ се радо и другоме повери, не зазире као лажливи, кои како што самъ чини, тако и о другомъ држи, да га свакъ вара. Где е истинитость, ту е и склоность за учинѣну погрешку одъ срца покаяти се, а онда е одма ту и изправљѣњ; а лажливъ варајући све најпосле и самъ себе вара, и ту е онда срце и душа крозъ и крозъ пропала.

Како ће навести учитељ децу на истинитост?

Прво е нужно, да е самъ истинитъ човекъ. Никадъ ни у шали, ни на она брзоплета и продрзлива питаня дечия несме учитељ деци шта слагати. Много е болъ на та продрзлива питаня одговорити: „то нетребашъ знати“ него му штогодъ рећи, што ће до кои часъ дете дознати, да е лажь. Исто тако има учитељ пазити, да све, штогодъ е деци или обећао или запретио, ако ничега другога оно истине ради, да изврши и да свою задату речь одржи. Зато валя пазити, пакъ съ обећањама и претњама врло предосторожанъ бити и чувати се, да што у срцу нерекне, за кое ће се до кои часъ каяти.

Друго е средство децу на истинитостъ привикнути уважавајући истинитостъ надъ свему и поштујући е ма где и ма на коме се показала. Тога ради валя и предпоставляти да деца истину говоре, и само у најсумниимъ случаима посумняти се и свою сумню явно показати. Онай обичай уза сваку ситуацију лакоумно заштитивати: „Е л то истина? Да ти нелажешъ?“ итд. башъ зато су, еръ сумню явно изричу, не само неупутна, него сасвимъ шкодљива. Тога ради нетреба дете, кад е истину признало, ако е башъ и зло кое учинило каштиговати, него му опростити. Признанъ истине по себе е већъ и лекъ и каштига која ће га сигурније одъ зла изцелити, него ма која друга казнь. Али исто тако нетреба ни учитељ да се устручава. ако е у чему погрешно, и ако су и деца погрешку уватила, явно пред њима признати, да е погрешно.

Треће е средство, да учитељ свакадъ предъ децомъ о лажи и лажливости са највећимъ гнушаванъмъ и гаденъмъ на њо говори, и да е свудъ што већма осрамоти, пуно уверенъ, да е сваки онај, кои се на лажь даде, најсрамотнији и најгаднији човекъ, коегъ е сатана у свое замке уватио. Тога ради да се ни пошто неусуђуе, као што оно многи несмислени родитељи обичай имаю, кадъ о лажи свое деце говоре, крстити то досетљивосћу, итроумљемъ или мудросћу, него е имаю свудъ, ма на коме опажано биле срамотити, еръ е доиста лажь неваљалство и гадъ: каквом никогъ на свету више равна нема. Исто е тако неупутно децу са лажливимъ и варавимъ обећањама наводити, да лажь кою припознаю.

При леченю деце одъ лажливости нужно е и све узроке и изворе знати, одкудъ лажь произлази. О овоме е (у броју 24 овогъ листа) обширније речь била; онде ћешъ видити, да се са различитимъ лажима различито и поступати има, кое радъ, да

www.универзитетскабиблиотека.рф
 децу одъ њи излечи, при коемъ е послу најглавне на то њи,
 да се изворъ угуши.

Библичне припвѣдке

у библичнимъ рѣчма.

НОВЫЙ ЗАВѢТЬ.

13. Прва проповѣдь Иисусова у Назарету, богатый риболовъ, и и изборъ ученика.

(Лук. гл. 4, 16—31; гл. 5, 1—11; Мат. гл. 10, 1—8.)

Иисусъ дође у Назаретъ, гдѣ бѣше воспитанъ, и уђе, по
 обичаю свомъ, у данъ суботни у зборницу, и устане да чита.
 И даше му кнѣгу Исаіе пророка, и отворивъ кнѣгу, нађе мѣ-
 сто, гдѣ бѣше написано: „Духъ е Господный на мени; етсга
 ме помаза да обявимъ благу вѣсть (евангеліе) сиромасима; и
 посла ме да исцѣлимъ скрушене ердцемъ, да проповѣдамъ за-
 роблѣнима, да ће одпуштени быти; и слѣзима да ће прогле-
 дати, да невольне одпустимъ на слободу, и да проповѣдамъ
 пріятну годину Господню?“ И затворивъ кнѣгу даде слуги;
 на сѣде и сви у зборници гледаху нанъ. И Иисусъ мочне го-
 ворити: „Данасъ се сбыло ово што е овдѣ написано предъ у-
 шима вашима.“ И сви му свѣдоцаху, и дивляху се рѣчма бла-
 годати, кое излазаху изъ његовыхъ уста, и говораху: „Ніе ли
 ово сынъ Іосифовъ?“ Онъ имъ рекне: „Ямачно ћете ми каза-
 ти пословицу ову: Врачу! исцѣли се самъ. Што смо чули да
 е было у Капернауму, учини и овдѣ у своме отачаству!“ И
 іоштъ имъ рекне: „Заиста вамъ кажемъ: Нисданъ пророкъ ніе
 примлѣнъ у своме отачаству! А истину вамъ кажемъ: Многе
 удовице бѣху у Израилю у време Іліино, кадъ се небо затво-
 рило три године и шесть мѣседій, на ни одной одъ њихъ ніе
 быо посланъ Ілія, но само у Сарепту сидонску жени удовици.
 И многи прокажени бѣху у Израилю за време пророка Ёлисея,
 на се ни еданъ одъ њихъ ніе очистио, само Нееманъ Сиря-
 нинъ!“ И сви у зборници испуне се ярости кадъ ово чую, и
 уставши изтераю га изванъ града, и одведу га, до врха горе,
 на којой градъ његовъ сазиданъ бѣше, да бы га бацили одоз-
 го. А онъ прође између њи, и отиде, и дође у Капернаумъ, и
 ту учаше суботомъ.

Едавпуть кадъ е народъ нагрнуо быо да слуша слово Божіе, стаяше Іисусъ коды езера Гелизаретскогъ. И види двѣ лађе гдѣ стоє украй езера, а рибари бѣху изишли изъ нѣихъ, и испираху мреже. Іисусъ уѣ у одну лађу, коя е была Симонова, и замоли га да мало одступи одъ землѣ, и сѣднувши учаше народъ изъ лађе. А кадъ престане говорити, рекне Симону: „Навези гдѣ е дублѣ, и баците мреже свое, те ловите.“ Симонъ му рекне: „Учителю сву ноѣ смо се трудили, на ништа нисмо ухватили, али на твою рѣчь, бациђу мрежу!“ И учинивши то ухвате велику множину риба, и мрежа се почне дерати. И махну друговима, кои бѣху у другой лађи да дођу и да имъ помогну, и ови дођу и напуне обе лађе тако да веѣ почеше тонуги. А кадъ то види Симонъ Петаръ, а онъ припадне ка колѣнима Іисусовима говорѣи: „Изиђи одъ мене Господе, я самъ грѣшанъ човѣкъ!“ Ерѣ е быо страхъ напало на нѣга и на све, што бѣху съ нѣиме са множине риба, кое ухватише. А тако исто и Якова и Іоана кои су были спомоћници Симонови. Іисусъ рекне Симону: „Небой се, одсадъ ћешъ люде ловити!“ И они извуку обе лађе на земљу, па оставе све, и за нѣимъ отиду.

Іисусъ дозове своихъ 12 ученика, и даде имъ власть да изцѣлюю сваку немоѣ, и сваку болестъ. А имена дванајсторице апостола есу ова: Првыи Симонъ, кои се зове Петаръ, и Андрей братъ нѣговъ, Яковъ сынъ Зеведеовъ и Іоанъ братъ нѣговъ; Филипъ, и Вартоломей (Натанаилъ); Тома, и Матей (Левіи); Яковъ сынъ Алфеовъ, и Левей (Юда) прозванный Тадей; Симонъ изъ Кане, и Іуда Искариотскій, кои га и предаде. Ову дванајсторицу пошлѣ Іисусъ и заповѣди имъ говорѣи: „Идите къ изгублѣнымъ овцима дома Израилѣвогъ, и казуйте да се приближило царство Божіе, болестне исцѣлюйте, прокажене (губаве, краставе) чистите, мртве ускришите, бѣсове изганяйте. За бадава сте доби́ли, за бадава и дайте! —

14. Проповѣдь на гору.

(Мат. гл. 5, 6, и 7.)

Кадъ види Іисусъ народъ, поине се на гору, и приступе му ученици нѣгови. И отворивши уста своя учаше ихъ говорѣи: „Блажени су они, кои су сиромашни духомъ, ерѣ е нѣи-

хово царство небесно. Блажени су кои плачу, ер ђе се ти утѣшити. Блажени су кротки, ер ђе ти наследити землю. Блажени су, кои гладне и жедне за правдомъ, ер ђе ти наследити землю. Блажени су милостиви, ер ђе ти помиловани бити. Блажени су они, кои су чисти ердцемъ, ер ђе ти Бога видати. Блажени су, кои миръ праве, ер ђе се ти синови Божіи назвати. Блажени су они, кои биваю гонѣни зарад правде, ер ђе е њихово царство небесно. Блажени сте, кадъ васъ узгрде, и прогоне, и рекну сваку злу рѣчь противу васъ лажуѣи, мене ради. Радуйте се и веселите се, ер ђе плата ваша велика на небесима.“ —

„Тако нека се свѣтлостъ ваша предъ людма, да виде добра дѣла ваша, и да славе отца вашего, кои е на небесима.

„Ако принесешъ даръ твой, въ олтару, и ту се опомнешъ да братъ твой има нешто на те; остави ту даръ твой предъ олтаромъ, па иди те се найпре помири съ братомъ твоимъ, па онда доѣи и принеси даръ твой.

„Мири се са супарникомъ твоимъ брзо, докле си с њиме на путу, да те супарник не преда судіи, а судія да те не преда слуги, и у тавницу да те не вргну, заиста ти кажемъ, не ђешъ изиѣи одтуда, докъ не дашъ последнѣгъ динара.

„Не куните се никако: ни небомъ, ер ђе престолъ Божіи; ни земљомъ, ер ђе подножіе ногама његовима; ни Јерусалимомъ ер ђе градъ великога цара; ни главомъ своіомъ некуни се, ер ђе неможенъ едного власка бѣла или црна учинити. Дакле нека буде рѣчь ваша: естъ, естъ, и ніе, ніе! А што е више, то е ода зла.“

„Любите непријатељ свое, благосиљайте оне, кои вас куну, чините добро онима, кои на васъ мрзе, и молити се за оне, кои вамъ чине напасть, и кои васъ проганяю. Да будете синови отца вашего, кои е на небесима, ер ђе онъ сунце свое сія на добре и на зло, и дае дажду (кишу) праведнима и неправеднима.“ —

„Будите дакле савршени као што е отаць ваш небесный савршенъ!

„Кадъ чинишъ милостиню, нека незна лѣвака твоя, што чини десница твоя. Тако да буде милостиня твоя у тайности; и отаць твой, кои види у тайности, вратиѣе теби явно.

„А кадъ се молишъ, уѣи у клѣт (коморицу, собицу) твою

и затворивъ врата твоя, помоли се отцу твоему, кои е у тайности; и отаць твой, кои види у тайности, платиће теби явно.

„А кадъ се молите, неговорите много, као незнабожци; еръ они мисле да ће за многе свое рѣчи бити услышани. Вы дакле небудите као они; еръ зна отаць вашъ, шта потребуєте, пре него што вы просите!“

„Овако се дакле вы молите:

„Отче нашъ, кои си на небесима, да се свети име твоє; да дође царство твоє; да буде воля твоя, како е на небу, тако и на земљи. Хлѣбъ нашъ најпотребнии дай намъ данасъ. И опрости намъ дугове наше, као што и мы опраштамо дужницима нашима, и неуведи насъ у напасть, но избави насъ ода зла. Еръ е твоє царство и сила и слава ва вѣки. Аминъ!“

„Ако опраштате людма грѣхе нѣхове, опростиће и вама отаць вашъ небескїй, ако ли неопраштате людма грѣхе нѣхове, ни отаць вашъ небескїй неће опростити вама грѣхова вашихъ.“

„Не сабирайте себи блага на земљи, гдѣ моляць и рѣквари, и гдѣ крадљивци (лопови) подковаваю и краду; него сабирайте себи благо на небу, гдѣ ни моляць ни рѣквари, и гдѣ крадљивци неподковаваю и некраду. Еръ гдѣ е благо ваше, ту ће бити и срдце ваше!“

„Не брините се животомъ вашимъ, штаћете ести, или шта ћете пити, ни тѣломъ вашимъ, у што ћете се обући; нѣ ли животъ више одъ ране, и тѣло више одъ одѣће? Погледайте на птице небеске, како нитъ сею, нитъ жаню нити сабираю у житнице, па отаць вашъ небесный рани их. Нисте ли вы много претежни одъ нѣхъ? А тко одъ васъ бринући се може придодати узрасту своме лакатъ еданъ. И за одећу што се бринете? Погледайте на кринове польске, како расту; нетруде се нити преду. Али к вамъ кажемъ, да ни Соломон у свој слави својој нѣ се обукао, као еданъ одъ нѣхъ. А кадъ сѣно польско, кое данасъ есте, а сутра се у пећь баца, Богъ тако одѣва, а камо ли васъ, маловѣрни?“

„Небрините се дакле говорећи: шта ћемо ести, или шта ћемо пити, или чимъ ћемо се одѣнути? Еръ све ово незнабожци траже; а и отаць небесный зна да вы све ово потребуєте. Него тражите најпре царства Божїега, и правде нѣгове, и ово ће вамъ се све придодати.“

„Несудите, да вамъ се несуди. Каквомъ мѣромъ мѣрите, онакомъ ће вамъ се мѣрити. А зашто видишь трунъ у оку

www.unib.rs

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

брата твога, а брвна (балвана) у оку твоме неосећашъ? Лицеѣре! извади најпре брвно изъ ока твога, па ћешъ онда видети извадити трунъ изъ ока брата твога!

Иштите и даће вамъ се, тражите и наћићете, куцайте и отвориће вамъ се. Еръ свакиј, кои иште, приима, и кои тражи налази, и кои куца отвориће му се.

„Све што хоћете да чине вама люди, чините и вы њима такође; еръ е то законъ и то су пророци.

„Уђите на узка врата; еръ су широка врата, и широкъ путъ, што воде у пропасть, и много ихъ има, кои њимъ иду. Као што су узка врата и тѣсанъ путъ што води у животъ, и мало ихъ е, кои га налазе.“

„Чувајте се одъ лажљивыхъ пророка, кои долазе вама у кожама овчима, а унутра су вуци грабљивци. По родовима њиховымъ познаћете ихъ. Еда ли се бере са трња грождѣ, или са чичка смокве? Тако свако добро дрво плодове добре рађа, а зло дрво плодове зле рађа. Неможе дрво добро плодова злыхъ рађати, ни дрво зло плодова добрыхъ рађати. Свако дакле дрво, које не рађа плода добра сѣче се и у оганъ се баца.“

„Неће свакиј, кои ми говори: Господе, Господе! уђи у царство небесно, но кои чини волю отца мога, кои е на небесима.

„Свакиј, кои слуша ове мое рѣчи и извршуе ихъ, подобанъ е човѣку мудру, кои сазида кућу своју на камену, и удари даждъ, и дођоше воде, и дунуше вѣтрови и нападоше на кућу ону, и непаде; еръ бѣше основана на камену. А свакиј, кои слуша ове мое рѣчи, и неизвршуе ихъ, подобанъ е човѣку лудомъ, кои сазида кућу своју на пѣску, и удари даждъ, и дођоше воде, и дунуше вѣтрови, и ударише у кућу ону, и паде и распаде се страшно.“ —

И кадъ сврши Иисусъ све ове рѣчи, дивляше се народъ науци његовой; еръ онъ учаше, као онај, кои власть има, а не као књижевници.

15. Капетановъ слуга у Капернауму; узетый и бура на мору.
(Ев. Мат. гл. 8, 5—13; Лук. гл. 7, 1—10 и Мат. гл. 9, 1—8; Марка гл. 2, ст. 1—12; Лук. гл. 5, 17—26.)

Кадъ сврши Иисусъ рѣчи свое предъ народомъ, дође у Капернаумъ. У капетана пакъ њѣкога бѣше слуга болестанъ на

умору, кои му бѣше мѣо. И кадѣ чуетъ капетанѣ тай за Иисуса, пошлѣ къ нѣму старѣшине юдейске молеѣи га да доѣе и да му спасе слугу. И они дошавши къ Иисусу моляху га говорѣѣи: „Достоянѣ е, да му то учинишѣ, ерѣ люби нашѣ народѣ, онѣ намѣ е и зборницу сазидаетъ. Иисусѣ отиде съ нѣима, и кадѣ су веѣѣ близу куѣе были, пошлѣ капетанѣ къ нѣму свое прѣятелѣ говорѣѣи: „Господе! нисамѣ достоянѣ да подѣ кровѣ мой уѣешѣ, него само реѣи рѣчь, па ѣе оздравити слуга мой!“ — Кадѣ то чуетъ Иисусѣ а онѣ рекне: „Заета вамѣ кажемѣ: Ни у Израилю толико вѣре нисамѣ нашао!“

И кадѣ се врате они, кои бѣху послани, наѣу болнога слугу, гдѣ е оздравѣо. —

И кадѣ еданпутѣ учаше Иисусѣ у Капернауму, доѣу къ нѣму съ узетымѣ човѣкомѣ (разслаблѣнимѣ) кога четворица ношаху. И немѣгуѣи приближити се къ нѣму одѣ народа, откритю куѣу, гдѣ онѣ быаше, и прокопавши, спусте одарѣ на коме узети лежаше. А кадѣ види Иисусѣ вѣру нзихову, рекне узетоме: „Сынко, опраштаю ти се грѣси твои!“ И нѣки одѣ книжевника рекну у себѣи: „Овай хули на Бога!“ — Разумѣвши Иисусѣ помишленя нзихова, рекне: „Зашто зло мислите у срдцима своима. Шта е лакше реѣи: опраштаю ти се грѣси твои, — или реѣи: устави и ходи? Али да знате, да сынѣ човѣчѣи има власть на землѣи опраштати грѣхе, — тада рекне узетоме: „Устави узми свой одарѣ и иди!“ И онѣ устане одма и узевши одарѣ, изиѣе предѣ свима, тако да се сви дивляху и хваляху Бога и говораху: „Никада тога нисмо видели!“

У еданѣ данѣ улѣзе Иисусѣ съ своимѣ ученицима у лаѣу, и рекне имѣ: „Да преѣемотъ на ону страну езера.“ И поѣу. А кадѣ иѣаху, онѣ заспи, и подигне се олуя на езеру, и бяху у великой неволи. И приступивши пробуде га. А онѣ устане и запрети вѣтру и валовима, и престане вѣтарѣ, а постане тихо. А Иисусѣ рекне къ нѣима: „Гдѣ е вѣра ваша?“ А они се поплаше, и зачуде се говорѣѣи еданѣ другоме: „Ко е оваѣ, што и вѣтровима и води заповѣда, и слушаю га!“

16. Іаирова кѣи. и младѣѣѣ наннскѣи.

(Ев. Мат. 9, 18—26; Марк. 5, 22—43; Луке 7, 11—23.)

Доѣе къ Иисусу еданѣ одѣ старѣшина зборнице по имени Іаирѣ, и моляше га врло говорѣѣи: „Кѣи е моя на последнѣмѣ

концу: да дођешъ и да мегнемъ руку на ню, да оздрави и живи. И пође Исусъ съ њимъ, и за њимъ иђаше много народа, и гураху га. И жена нѣва, коя е 12 година боловала, дође састрагъ и дотакне се хаљине нѣгове; еръ она говораше: Ако се само дотакнемъ хаљине нѣгове, оздравиу. А Исусъ обазрѣвши се, види ю, и рекне: „Кѣри, вѣра те е твоя помогла, иди съ миромъ, и буди здрава одъ твоє болести!“ И оздрави жена одъ тога часа.

Іошъ докъ онъ ово говораше, дођу нѣки одъ старѣшине зборничкога говорећи: „Кѣи е твоя умрла, шта већ више труднѣ учителя?“ А Исусъ чує то и рєкне старѣшину: „Небой се но само вѣруй.“ И недаде са собомъ ићи никоме, осимъ Петра, Іакова и Іоана, и дође у кућу старѣшине зборничкога, и види вреву (жагоръ), и плачъ и яук великій. И ушавши рекне имъ: „Шта плачете? Дѣвойка нѣв умрла него спава!“ И подсмѣваху му се. А онъ истера све, па узме отца дѣвойчина и матеръ, и оне што съ њиме бѣху, и уђе гдѣ лежаше дѣвойка. И узевши ю за руку рекне: „Дѣвице, теби говоримъ, устани!“ И одма устане дѣвойка и иђаше. А она бѣше од 12 година. И ужасну се сви ужасомъ великимъ. И запрети имъ да нитко недозна за то, и рекне: „Подайте іой вєсти!“ А овай гласъ изађе по свой земљи той. —

И по томъ иђаше Исусъ у градъ названый Наинъ, и съ њимъ иђаху многи ученици нѣгови, и народъ многъ. Кадъ се приближе къ вратима града, и гле изношаху мртваца, единца сына матерє свое, и та бѣше удовица, и народъ изъ града многъ иђаше съ њоме. И видѣвши ю Господъ смилує се њойзи, и рекне іой: „Не плачи! И приступивъ додирне одаръ (сандукъ), а носіюци стану. И Исусъ рекне: „Младићу! теби говорамъ, устани!“ И сѣде мртвацъ, и стаде говорити. И Исусъ даде га матери нѣговой. И страхъ обузме све, и хваляху Бога говорећи: „Великій се пророкъ међу нама появио, и Господъ е люде свое посѣтіо!“

17. Раслаблѣнный на овчїон купѣли.

(Ев. Іоаново гл. 5.)

Бѣше празникъ Іудейски, и дође Исусъ у Іерусалимъ, а у Іерусалиму има кодъ овчїихъ врата купка, коя се зове еврей-

ски Витезда (езеро милосердія), и око нѣ има петъ преддвора, у тѣма лежаше множина болестныхъ, слѣпихъ, хромихъ, сурвихъ, кои чекаху да се вода покрене. И кои найпре улазаше, пошто се вода замути, онай оздравляше, макаръ каква болѣсть на нѣму да е была.

А ту бѣше еданъ човѣкъ кои е 38 година бую болестан. Кадъ Исусъ овога види и разумѣ, да е веѣъ много година болестанъ, рекне му: „Хоѣшь ли да буденъ здравъ?“ А болестный одговори: „Да Господе! Али немамъ човѣка, да ме спусти у купку, кадъ се замути вода, а докъ я доѣмъ, другій силazi пре мене!“ Исусъ му рекне: „Устани, узми одар твой и ходи!“ И одма се исцѣли човѣкъ тай, и узевши одаръ свой иѣшаше.

А тай данъ бѣше субота. Сада говораху Жидови, къ ономе што се исцѣли: „Данасъ е субота и неваля ти одра носити!“ А онъ имъ одговори: „Кои ме исцѣли, тай ми рече: Узми одар твой и ходи.“ А они га запытаю: „Ко е тай човѣкъ, што ти рече: узми одаръ твой и ходи?“ А исцѣлѣнный незнадѣше ко е; ерѣ се Исусъ уклоню, будући да е много народа было на мѣсту. А потомъ га наѣ Исусъ у цркви и рекне му: „Ето си здравъ, више негрѣши, да ти што горе не буде!“

Човѣкъ тай отиде и каже Іудеима: да е оно Исусъ, што га е исцѣлю. И зато гоняху Іудеи Исуса, и гледаху да га убію, што то у суботу чиняше.

Саибъ.

(Една прича.)

У Перси беше еданъ славанъ учитель по имену Саибъ. Он беше врло сиромѣ, али сносаше свою судьбину мирно, како мудру приличи. Само му едаредъ жао паде, што бо сѣ ходити мораде, ерѣ у сиротињи немаде зашто обуѣ купити. У томе незадовољству поѣе у цркву Куфу. Кадъ унутра уѣе, опази едног богаля, кои безъ ногу беше и мора се по земљи вуѣи. Одма Саибъ руке небу подиже и узданувъ рече: „Хвалати милости-ви Боже, кон ми ноге даде, те ходити могу; овай би ихъ богаљ и босе сѣ найвеѣомъ радости примио и више него цареву благо ценю, кадъ би ихъ само добити мого!“

Стрелячъ.

(Една прича.)

Едномъ стрелячу изметну нишанъ, да га гаѣа. Али онъ непогоди. Сви люди стану му се смеяти. На то он рекне: Ви мудри што се смеете! смеяти се лако е, али погодити тешко; ево покушайте, да васъ видимъ. Сви редом узму гаѣати и наѣоше, да е то далеко теже, негъ што они мишляше.

Мачии поносъ.

(Една прича.)

Кадъ мачки рекоше, да е лавъ и тигаръ одъ нѣзина рода, надигне репъ у висъ и рекне: „То и я мислимъ.“

Магарацъ и ярацъ.

(Една басна.)

Едаред се манарацъ понесе, пакъ вратъ савие, нос у висе дигне и стане мимо свои гордо пролазити ни на кога и негледеѣи. Сви се стану изъ свегъ грла смеяти и викати: „Одите: да видите сулуда магараца!“

Магарцу та почастъ небеше мила и стане се правдати: „Па шта чинимъ друго, него што коѣ сваѣи данъ чини?“ На то му ярацъ на уво пришаѣе: „Али, што приличи коѣу неприличи магарацу.“

Кукавица и лисица.

(Една басна.)

У збору животиня стане кукавица свое вредности брояти: „И я самъ се меѣу пеѣаѣимъ тиѣама излегла, и слушала самъ шеву и славуя найславниѣ пеѣце толико година, а имамъ исти онаки таленатъ за пеѣанъ.“

„Само неуме да изведе славни саборе,“ приѣода лисица.

Слепацъ и вођа.

(Бдна басна.)

Едаредъ рекне вођа слепоме: Я самъ окатъ, а ти си на оба слепъ, прави поданички ликъ; я сам дакле господаръ, а ти се морашъ покоровати; мени принада и найвише комађа из торбе.

Поданикъ се овај узбурчи на тај говоръ и отера вођу. „Умемъ се я и самъ водити“ и пође, алъ се одма оног часа у руну сломие.

Кадъ се тешкомъ мукомъ изкобеля зовне опетъ вођу на-траг говорећи: остани ми вођа, али молим те, само тако горд не буди.

Срце и разумъ.

(Бдна басна.)

Срце и разумъ пођу едаредъ путовати. Путуюћи наиђу на неку локву и заглибе тако, да имъ коњи ни съ места маћи не-могоше, а ни одъ кудъ никое помоћи. Онда стане разумъ конѣ тако шибати, да оба свике изплазише. Ё ли то упутно било?

Сажаљиво срце стане га за руку ватати и конѣ бранећи рекне: „Стани немилостиви! Како можешъ ту кукавну живадъ толико бити!“ Ё л' ово упутније било?

Али се разумъ недаде смести него говорећи, да ту ние ме-ста сажаленю удвостручи шибанѣ, и коњи скоче, те се сви из блата спасу.

Кадъ се сува дохватише, сиђе разумъ доле и стане конѣ миловати. Коњи га доброфудно погледе и стану лизати руку и зоб изъ нѣ. Онда и срце сиђе и разумъ загрливъ любити стане, а Господъ съ неба викне говорећи: „Срце и разумъ нека се до-векъ слажу, али срце нека се разуму повинуе.“

Беспосленость.

(Бдно осматранѣ).

Беспосленъ е човекъ тромина и празан теретъ землѣ. Он е неплодно дрво, ялова пањина, невредно ни оногъ места, што

га на земљи заузимљъ. Онъ е коровъ и шкодливо рашће, што осталомъ полезномъ рашћу сокъ и рану изъ земљ краде и отима. Онъ е труо удъ на телу людскога друштва, што и здраве уде окужи, и само зло и пропасть разетире, еръ све сокове животне и сва блага своимъ неситимъ удождествова бевилломъ прождире. Безпосленъ човекъ неведе лебъ што га е завредно, еръ се беспосленошћу нигде ништа незавреди.

Ш т е д н я .

(Бдно сматрањъ.)

Многи неће да веруе и опетъ е истина да е Штедиша Имуша, Нештедиша неимуша. Пословица вели: у радише свега бише, у штедише јоште више. Шта га би ихъ се силно обогатити могли, кадъ би само штедити умели. Кадъ е Христосъ Спаситељ оно 5000 наранио, дао е оно што е преостало скупити и оставити. Неодбацај преостатака, макаръ само мрвице биле. Кадъ ни едне мрвице неможешъ створити, немой е ни презирати. Где се божни дари презиру ту ихъ и нестане. Штедећи намножи се свашто, и изађе гомила. Расипанъ најбогатиег осиромани и упропасти, а штедня и чуванъ мало помало и сирوماка обогати. У свакој е мрвици божи благословъ, само е пазити валя. Нами се истина каже: „небрини се за сутра ер сутра бринуће се за се“ кад дође потреба доћиће и помоћ; коме Бог живота даде, даће и леба; али зато опетъ нетреба мислити, да мора све што имашъ данасъ пући. Треба и сутра ести. Богъ недае тако маломъ меромъ, да башъ тако одмера колико ти за данъ потрошити можешъ. Онъ е богатъ Богъ и свою милостну руку нестеже башъ на дане, него дае много реда у едномъ дану готовину на многе месеце, дае о есени за читаву годину, и неки реда за многе године. Онда сачувай пакъ ћешъ имати. Али чуй јошъ нешто: Штедня ние тврдоћа. Неодбияј сирوماка у намери да више својој деци оставишъ. Што се сирوماку невольну даде, то деце неосиромани. Ко сирوماку дае, Богу дае, и Богъ ће му стоструко вратити. Ко одъ Бога штеди, ђаволу чува. Невольни су божие штеднионице; ту ти неће ништа пропасти. Они су оне корпе у кое Спаситељ преостаюће мрве скупля, ту ће твоје не само сачувано него и умножено бити.

Рачунске загонетке.

Како може 7 полакъ одъ 12 бити?

Кои брови неизгубе вредность ако ихъ и изврнешъ?

Како би написао 89 са четириъ еднаке цифре?

Како би мого 666 умножити, а да ништа недомећешъ?

Први е број пола одъ другогъ, а цео у 100 већи од оба прва?

Миланъ е 12 год. старъ а нъговъ отацъ 40 год. колико ќе година требати да Миланъ управо половину старъ будне као отацъ?

Како се даде број 45 на четириъ броя разложити тако, да свудъ еднаке суме изађу, ако првомъ два додашъ, од другогъ 2 одузмешъ, трећи са 2 умножишъ, а четврти са 2 поделишъ?

Неколико загонетни питања.

(За децу.)

(Продужењъ.)

54. Зашто неможе киша два дана узастопце да пада?

55. У кое животинѣ стое кости напољу, а месо унутри?

56. На комъ путу (друму) нема прашине?

57. На комъ зеленомъ дрвљу нема лишћа?

58. Кои кралъви немаю земаља?

59. Чие су куће безъ дрвета и гвожђа начинѣне?

60. Кои данъ нема ноћи?

61. Когъ дана нема у календару?

62. Кога доведе вода у ватру?

68. Кои мишеви лете?

64. Пролећемъ те блажи, а лети лади, сеени рани, а зими огрева?

65. Има крила а нелети и непрестано се миче, а никад е места неоде?

66. Где е мрачно кадъ е свудъ светло, и ладно кадъ е свудъ топло, а топло кадъ е свудъ ладно?